



## VILNIAUS APYGARDOS ADMINISTRACINIS TEISMAS

### SPRENDIMAS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2021 m. vasario 3 d.  
Vilnius

Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėjas Henrikas Sadauskas  
rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjo skundą  
atsakovui Aplinkos apsaugos departamentui prie Lietuvos Respublikos Aplinkos ministerijos dėl  
įsakymo panaikinimo.

Teismas

n u s t a t ė:

1. Aplinkos apsaugos departamento prie Lietuvos Respublikos Aplinkos ministerijos (toliau – ir Departamentas) direktorė (toliau – ir Skundžiamas įsakymas) atleido pareiškėją iš pareigų, už tai, kad tarnybos metu, atlikdamas tarnybines pareigas, buvo neblaivus tuo pakenkdamas Departamento įvaizdžiui, jo autoritetui, diskreditavo valstybės tarnyba ir padarė šiukštų tarnybinį nusižengimą.

2. Pareiškėjas pateikė teismui skundą ir prašo panaikinti Departamento direktorės įsakymą grąžinti pareiškėją į (*duomenys neskelbtini*) pareigas.

2.1. Paaiškino, kad 2020 m. spalio 4 d. tarnybos metu apie 14.53 val. (*duomenys neskelbtini*), o pagal Valstybės tarnybos įstatymo 33 straipsnio 4 dalį laikoma šiurkščiu pažeidimu. Mano, kad atleidimas iš pareigų nėra teisingas, nes pagal šio Įstatymo 33 straipsnio 3 dalį galima skirti ir švelnesnę nuobaudą – griežtą papeikimą. Alkoholinius gėrimus vartojo 2020 m. spalio 3 d. vakare, ryte 2020 m. spalio 4 d. jautėsi gerai, todėl eidamas į darbą manė esą blaivus, Departamente pats pasitikrino blaivumą.

2.2. Pripažįsta padaręs tarnybinį nusižengimą, nuoširdžiai gailisi, savo elgesį vertina kritiškai, bendravo tiriant tarnybinį nusižengimą, padarė išvadas. Darbo metu tarnybinio automobilio nenaudojo, šaunamojo ginklo neturėjo, tarnybinės uniformos nedėvėjo, su pašaliniais asmenimis nebendravo, todėl Departamento įvaizdžiui, jo autoritetui nepakenkė.

2.3. Pažymi, kad jo tarnybinė veikla buvo vertinta tik gerai arba labai gerai, anksčiau jokių nuobaudų neturėjo, visas paskirtas užduotis atlikdavo gerai ir laiku, tarnyboje buvo iniciatyvus, todėl atleidimas iš tarnybos negali būti laikomas teisinga ir proporcinga nuobauda.

2.4. Mano, kad sprendžiant jo klausimą dėl atleidimo iš pareigų, yra aktuali praktika Vilniaus miesto apylinkės teismo teisėjo M. S. atvejis, kuomet jis neblaivus vairavo automobilį, teisėjui buvo skirtas griežtas papeikimas, o ne atleidimas. Todėl šiuo atveju jam paskirta nuobauda – atleidimas iš pareigų, yra per griežta nuobauda ir neproporcinga.

3. Atsakovas Departamentas su skundu nesutinka, prašo skundą atmesti. Paaiškino, kad pareiškėjas (*duomenys neskelbtini*), neabejotinai pakenkė valstybines Departamento įvaizdžiui, jo autoritetui, padarė šiurkštų tarnybinį nusižengimą. Pareiškėjo padaryto šiurkštaus tarnybinio nusižengimo kaltės forma - netiesioginė tyčia, t. y. pareigūnas, būdamas tarybos metu neblaivus suvokė pavojingą savo veiksmų pobūdį, numatė, kad dėl jo veiksmų gali atsirasti padariniai, ir nors jų nenorėjo, bet sąmoningai leido jiems atsirasti. Pareiškėjo veiksmai akivaizdžiai kertasi su galiojančiomis moralės nuostatomis bei teisėtais lūkesčiais, kurių visuomenė tikisi iš pareigūnų.

3.1. Pažymėjo, kad apie tokį pareiškėjo elgesį buvo informuota visuomenė internetiniame

puslapyje (*duomenys neskelbtini*). Todėl akivaizdu, kad visuomenė sužinojusi apie pareigūno galimai daromus neteisėtus veiksmus nusivilia aplinkos apsaugos autoritetu, pasitikėjimas Departamentu gali būti akivaizdžiai sumažintas, o įstaigos vardas pažemintas. Visuomenė gali manyti, kad aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai tarnybos metu gali elgtis lengvabūdiškai, o tai neabejotinai griauna visuomenės pasitikėjimą Aplinkos apsaugos sistema, joje dirbančiais pareigūnais, menkina šios sistemos ir joje sąžiningai tarnybą atliekančių pareigūnų ir kitų darbuotojų prestižą visuomenėje.

3.2. Atkreipė dėmesį, kad Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 33 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad už tarnybinius nusižengimus valstybės tarnautojui gali būti skiriama viena iš šių tarnybinių nuobaudų: pastaba; papeikimas; griežtas papeikimas; atleidimas iš pareigų. Šio straipsnio 4 dalyje numatyta, kad tarnybinė nuobauda - atleidimas iš pareigų gali būti skiriama už šiurkštų tarnybinių nusižengimą. Šiurkštaus tarnybinio nusižengimo apibūdinimas yra pateiktas Įstatymo 29 straipsnio 5 dalyje - šiurkščiu pažeidimu laikomas buvimas tarnybos (darbo) metu neblaiviam ar apsvaigusiam nuo narkotinių ar toksinių medžiagų, jei valstybės tarnautojo elgesys įžeidžia žmogaus orumą ar diskredituoja valstybes ir savivaldybes institucijas ir įstaigos autoritetą.

3.3. Mano, kad tarnybinis nusižengimo tyrimas atliktas objektyviai, nustatyti visi tarnybinio nusižengimo sudėties elementai įtvirtinti Valstybės tarnybos įstatymo 33 straipsnio 2 dalyje, todėl Departamento direktorės ginčijamas įsakymas pagrįstas, priimtas vadovaujantis galiojančiais teisės aktais.

Teismas

k o n s t a t u o j a:

4. Nagrinėjamoje byloje ginčas kilo dėl Įsakymo, kuriuo pareiškėjui skirta tarnybinė nuobauda – atleidimas iš tarnybos, teisėtumo ir pagrįstumo.

5. Nustatyta, kad Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato pareigūnai 2020 m. spalio 4 d. Departamente, 14.53 val. Smolensko g, 15, Vilnius, alkotesteriu „Drager Alcotest 7510„ pareiškėjui (*duomenys neskelbtini*), Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo (toliau – ir VTĮ) 40 straipsnio 1 dalies 1 punktu pareiškėjas buvo nušalintas nuo pareigų nuo 2020 m. spalio 4 d. 14.53 val. iki darbo laiko pabaigos ir surašytas nušalinimo nuo darbo dėl neblaivumo ar apsvaigimo nuo psichiką veikiančių medžiagų aktas.

5.1. Departamento direktorės pavaduotojas J. K. 2020 m. spalio 5 d. tarnybiniu pranešimu ir Departamento Vilniaus valdybos viršininko S. T. tarnybiniu pranešimu dėl pareiškėjo tarnybinių funkcijų nevykdymo (nebuvimas darbe esant neblaiviam) informavo Departamento direktorę, kuri pavedė atlikti tarnybinio nusižengimo tyrimą.

5.2. Departamento direktorė, vadovaujantis VTĮ 40 straipsnio 2 dalies 2 punktu, 3 dalimi pareiškėjas buvo nušalintas nuo užimamų (*duomenys neskelbtini*).

5.3. Imuniteto tarnyba atlikusi tarnybinių patikrinimą, 2020 spalio 26 d. surašė patikrinimo išvadą ir nustatė, kad būdamas aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnu, žinodamas savo kaip pareigūno įgalinimus, pažeidė VTĮ nuostatas, vidaus tvarkos taisykles, savo pareiginius nuostatus, nesilaikė Etikos taisyklių, šiais veiksmais padarė tarnybinių pažeidimą. Šia išvada buvo pasiūlyta pareiškėją atleisti iš tarnybos.

5.4. Departamento direktorė, įvertinusi pateiktą išvadą, 2020 m. spalio 30 d. įsakymu vadovaudamasi VTĮ 33 straipsnio 3 dalies 4 punktu, 4 dalimi, 34 straipsnio 1 dalimi, 51 straipsnio 1 dalies 15 punktu, Tarnybinių nuobaudų skyrimo valstybės tarnautojams aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 25 d. nutarimu Nr. 977 „Dėl Tarnybinių nuobaudų skyrimo valstybės tarnautojams tvarkos aprašo patvirtinimo“ 17,1 papunkčiu, Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2018 m. balandžio 6 d. įsakymu Nr. DI-277, „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentų reorganizavimo“ 16.6 papunkčiu ir atsižvelgdama į Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos imuniteto tarnybos vyriausiosios specialistės išvada už tai, kad tarnybos metu, atlikdamas tarnybines pareigas, buvo neblaivus tuo pakenkdamas

Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos įvaizdžiui, jo autoritetui, diskreditavo valstybės tarnyba ir padarė šiukštų tarnybinį nusižengimą, tuo pažeisdamas Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 16 straipsnio 1 dalies 5 ir 6 punkto reikalavimus ir skyrė Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos nuobaudą - atleidimą iš pareigų.

6. Pareiškėjas pripažįsta padaręs tarnybinį nusižengimą, nuoširdžiai gailisi, savo elgesį vertina kritiškai, bendravo tiriant tarnybinį nusižengimą, darbo metu tarnybinio automobilio nenaudojo, šaunamojo ginklo neturėjo, tarnybinės uniformos nedėvėjo, su pašaliniais asmenimis nebendravo, Departamento įvaizdžiui, jo autoritetui nepakenkė, jo tarnybinė veikla buvo vertinta tik gerai arba labai gerai, anksčiau jokių nuobaudų neturėjo, visas paskirtas užduotis atlikdavo gerai ir laiku, tarnyboje buvo iniciatyvus, todėl atleidimas iš tarnybos negali būti laikomas teisinga ir proporcinga nuobauda, prašo skirti griežtą papeikimą.

7. **Ginčo teisinius santykius reglamentuoja** Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas (toliau – ir VTĮ); Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 25 d. nutarimu Nr. 977 „Dėl Tarnybinių nuobaudų skyrimo valstybės tarnautojams tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – ir Aprašas).

7.1. VTĮ 33 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad už tarnybinius nusižengimus valstybės tarnautojui gali būti skiriama viena iš šių tarnybinių nuobaudų: pastaba; papeikimas; griežtas papeikimas; atleidimas iš pareigų. Šio straipsnio 4 dalyje numatyta, kad tarnybinė nuobauda - atleidimas iš pareigų gali būti skiriama už šiurkštų tarnybinį nusižengimą. Šiurkštaus tarnybinio nusižengimo apibūdinimas yra pateiktas Įstatymo 29 straipsnio 5 dalyje - šiurkščiu pažeidimu laikomas buvimas tarnybos (darbo) metu neblaiviam ar apsvaigusiam nuo narkotinių ar toksinių medžiagų, jei valstybės tarnautojo elgesys įžeidžia žmogaus orumą ar diskredituoja valstybes ir savivaldybes institucijas ir įstaigos autoritetą.

7.2. Vadovaujantis Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika, kiekvienu konkrečiu atveju, sprendžiant klausimą dėl paskirtos tarnybinės nuobaudos teisėtumo ir pagrįstumo, turi būti nustatyta, ar atitinkamuose valstybės tarnautojo veiksmuose yra tarnybinio nusižengimo sudėtis. Akcentuotina, jog tam, kad valstybės tarnautojas būtų traukiamas tarnybinėn atsakomybėn, nepakanka vien fakto, kad jis neatliko savo pareigų arba jas atliko netinkamai, konstatavimo. Būtina nustatyti visus tarnybinio nusižengimo sudėties elementus – pažeidimo padarymo faktą, jį padariusį valstybės tarnautoją, pasekmes, priežastinį ryšį tarp veikos ir pasekmių, valstybės tarnautojo kaltę (*LVAT administracinėse bylose Nr. A<sup>63</sup>-2967/2011; Nr. A<sup>662</sup>-1435/2013*). Vertinant, ar valstybės tarnautojas padarė tarnybinį nusižengimą, **būtina nustatyti konkrečias jo veikas (veiksmus ar neveikimą), kuriomis pažeidžiami teisės aktai, reglamentuojantys jo pareigų atlikimą** (*LVAT administracinėje byloje Nr. A<sup>143</sup>-2512/2012*). Tarnybinis nusižengimas yra viena iš teisės pažeidimų rūšių, todėl jam būdingi visi teisės pažeidimo elementai, t. y. objektas, subjektas, objektyvioji ir subjektyvioji pusės. Nagrinėjamu atveju tarnybinio nusižengimo subjektu laikomas valstybės tarnautojas, turintis tarnybinį teisnumą ir veiksnumą. **Tarnybos pažeidimo objektu** pripažįstama nustatyta vidaus tarnybos tvarka. Tarnybinio nusižengimo **objektyvioji pusė** – tai valstybės tarnautojo neteisėtas elgesys (tarnybos pareigų, nustatytų įstatyme, pareigybių aprašymuose, teisės aktuose, reglamentuojančiuose valstybės tarnybos veiklą, viešąjį administravimą, valstybės tarnybą, neatlikimas arba netinkamas atlikimas). Tarnybinio nusižengimo **subjektyvioji pusė** – tai valstybės tarnautojo, neatlikusio ar netinkamai atlikusio pareigas, kaltė, kuri gali pasireikšti tiek tyčios, tiek neatsargumo forma (*LVAT administracinėje byloje Nr. A<sup>520</sup>-3015/2012*). **Ar valstybės tarnautojas padarė tarnybinį nusižengimą, nustatoma tarnybinio patikrinimo metu, kurį baigus surašoma tarnybinio patikrinimo išvada.**

8. Todėl surašant tarnybinio patikrinimo išvadą, yra išdėstomos nustatytos aplinkybės bei jas pagrindžiantys įrodymai ir pateikiamas teisinis tikrinamo pareigūno veikos įvertinimas. Konstatavus, kad padarytas tarnybinis nusižengimas, išvadoje turi būti nurodyta, koks tarnybinis nusižengimas padarytas (nurodomas atitinkamas teisės akto straipsnis), jo padarymo laikas, aplinkybės bei jas pagrindžiantys įrodymai, ar jis padarytas tyčia, dėl neatsargumo ar aplaidumo, padarytos žalos pobūdis ir dydis, tarnybinio nusižengimo pasekmės, duomenys apie ankstesnę pareigūno tarnybą (tarnybinė charakteristika, paskatinimai ir apdovanojimai bei galiojančios

nuobaudos) ir pasiūlymas dėl patraukimo (nepatraukimo) tarnybinėn atsakomybėn, taip pat prireikus pasiūlymai pašalinti tarnybinio nusižengimo priežastis.

9. Taigi, **tarnybinio patikrinimo išvada yra tas juridinę reikšmę turintis aktas, kuriame įvardijamas konkretus tarnybinis nusižengimas, apibrėžiamos kaltinimo, nuo kurio pareigūnas gali gintis, ribos ir apimtis, nurodoma kaltės forma.** Tarnybinio patikrinimo išvada ir joje nurodytos aplinkybės bei pasiūlymai dėl patraukimo (nepatraukimo) tarnybinėn atsakomybėn skirti tam, kad juos įvertintų turintis teisę skirti tarnybinę nuobaudą vadovas. Vadovui patvirtinus išvadą, joje nurodyti faktai ir jų teisinis įvertinimas tampa atitinkamo sprendimo (įsakymo), t.y. individualaus teisės akto, dalimi. Taigi, būtent tarnybinio patikrinimo išvadoje turi būti motyvuotai nurodyta, kokios nustatytos aplinkybės sudaro pagrindą manyti, jog buvo (arba nebuvo) padarytas tarnybinis nusižengimas. Todėl, spręsdamas ginčą dėl tarnybinės nuobaudos paskyrimo pareiškėjui, teismas turi analizuoti, ar Išvadoje nurodyti faktai ir jų teisinis vertinimas įrodo tarnybinio nusižengimo padarymą, paskirtos tarnybinės nuobaudos teisėtumą ir pagrįstumą.

10. Todėl nagrinėjant administracines bylas dėl tarnybinių (drausminių) nuobaudų paskyrimo pagrįstumo ir teisėtumo, teismine tvarka **kiekvieniu konkrečiu atveju yra būtina patikrinti ir įvertinti paskirtos tarnybinės nuobaudos atitikimą bendriesiems tarnybinių (drausminių) nuobaudų skyrimo principams** (įskaitant nuobaudos tikslingumo ir veiksmingumo) bei teisingumo ir protingumo kriterijams (*LVAT administracinėje byloje Nr. A<sup>520</sup>-1838/2012*).

11. Teismo vertinimu, Departamentas tinkamai ištyrė tarnybinių nusižengimą, tyrimo išvadoje visiškai tiksliai nurodytos visos reikšmingos aplinkybės, tinkamai jos pagrįstos. Nagrinėjamoje byloje nėra ginčo dėl to, ar pareiškėjas nurodytu laiku darbo metu darbo vietoje buvo neblaivus (nors skunde teigė, jog tokia jo būseną galėjo būti iš vakaro vartojant alkoholinius gėrimus), nes kaip jau minėta aukščiau, Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato pareigūnai 2020 m. spalio 4 d. Departamente, 14.53 val. Smolensko g, 15, Vilnius, alkotesteriu „Drager Alcotest 7510,, pareiškėjui nustatė (*duomenys neskelbtini*), vadovaujantis VTĮ 40 straipsnio 1 dalies 1 punktu pareiškėjas buvo nušalintas nuo pareigų nuo 2020 m. spalio 4 d. 14.53 val. iki darbo laiko pabaigos ir surašytas nušalinimo nuo darbo dėl neblaivumo ar apsvaigimo nuo psichiką veikiančių medžiagų aktas.

12. Tačiau ginčas kyla dėl to, ar paskirta tarnybinė nuobauda yra adekvati ir proporcinga padarytam tarnybiniam nusižengimui (ne per griežta), ar yra tenkinamos įsakymuose ir (ar) kituose norminiuose aktuose nustatytos konkrečios tarnybinės nuobaudos rūšies skyrimo privalomosios sąlygos. **Teisinės atsakomybės neišvengiamumo principas reikalauja, kad pažeidimą padariusiam asmeniui būtų pritaikyta jo nusižengimo sunkumui proporcinga nuobauda.**

13. **LVAT išplėstinė teisėjų kolegija** pažymėjo, kad nagrinėjant administracines bylas dėl tarnybinių nuobaudų paskyrimo pagrįstumo ir teisėtumo, teismine tvarka kiekvienu konkrečiu atveju yra būtina patikrinti ir įvertinti paskirtos tarnybinės nuobaudos atitikimą tarnybinių (drausminių) nuobaudų skyrimo principams bei teisingumo ir protingumo kriterijams. (*LVAT administracinėje byloje Nr. A<sup>520</sup>-1838/2012*).

14. VTĮ 33 straipsnio 4 dalis numato, kad tarnybinė nuobauda - atleidimas iš pareigų gali būti skiriama už šiurkštų tarnybinių nusižengimą. Šiurkštaus tarnybinio nusižengimo apibūdinimas yra pateiktas Įstatymo 29 straipsnio 5 dalyje - šiurkščiu pažeidimu laikomas buvimas tarnybos (darbo) metu neblaiviam ar apsvaigusiam nuo narkotinių ar toksinių medžiagų, jei valstybes tarnautojo elgesys įžeidžia žmogaus orumą ar diskredituoja valstybes ir savivaldybes institucijas ir įstaigos autoritetą. Pagrindinius valstybės tarnybos principus, valstybės tarnautojo statusą, atsakomybę, darbo užmokestį, socialines ir kitas garantijas, valstybės tarnybos valdymo teisinius pagrindus reglamentuoja Aprašas, kurių nuostatų turi būti laikomasi atliekant tarnybinio nusižengimo tyrimą, surašant tyrimo išvadą ir kitose su tuo susijusiose situacijose.

15. VTĮ 16 straipsnio 1 dalies nustatyta, kad valstybės tarnautojas privalo laikytis Lietuvos Respublikos Konstitucijos, įstatymų ir kitų teisės aktų, tinkamai atlikti pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas ir laiku atlikti pavedamas užduotis, laikytis šiame įstatyme, kituose teisės aktuose nustatytų valstybės tarnautojų veiklos etikos principų ir taisyklių, vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto, nepiktnaudžiauti tarnyba, laikytis valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų vidaus tvarkos taisyklių. Valstybės tarnybos įstatymo 33 straipsnyje nustatyta, kad už tarnybinius nusižengimus valstybės tarnautojai traukiami tarnybinėn atsakomybėn.

16. Atsakomybė už buvimą neblaivaus tarnyboje gali būti taikoma tada, kai nustatoma papildoma aplinkybė, jog valstybės tarnautojo elgesys įžeidžia žmogaus orumą ar diskredituoja valstybės ir savivaldybės institucijos ir įstaigos autoritetą. Bylos medžiaga patvirtina, kad pareiškėjas tarnyboje, savo darbo vietoje buvo neblaivus, vadinasi, padarė tarnybinį nusižengimą, nes valstybės tarnautojams ir darbuotojams draudžiama darbo metu būti neblaiviems ar apsvaigusiams nuo narkotinių ar toksinių medžiagų.

17. Tam, kad neblaivaus valstybės tarnautojo buvimas tarnyboje būtų laikomas šiurkščiu pažeidimu ir už jį būtų galima taikyti Valstybės tarnybos įstatymo 33 straipsnio 4 dalyje nurodytą tarnybinę nuobaudą – atleidimą iš pareigų, turi būti įrodyta, jog valstybės tarnautojo elgesys įžeidžia žmogaus orumą ar diskredituoja valstybės ir savivaldybės institucijos ir įstaigos autoritetą. Teismas daro išvadą, jog nagrinėjamu atveju įstaigos autoriteto diskreditavimas yra akivaizdus, nes pareiškėjo darbas susijęs su klientų aptarnavimu, pas jį lankosi žmonės įvairiais klausimais, jis bendrauja su kitais Departamento darbuotojais. Tokių pareigų vykdymas esant pastebimai neblaivaus gali įžeisti paslaugų besikreipiančio asmens, ar kito valstybės tarnautojo (atliekančio kitokias pareigas) orumą ir diskredituoti įstaigą.

18. Pareiškėjas suvokė, jog jis tarnyboje neblaivus, t. y. šių pasekmių norėjo arba sąmoningai leido joms kilti. Pareiškėjas pažeidė Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų etikos taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. vasario 7 d. įsakymu Nr. D1-69 5.20 punktą, kuris numato, kad pareigūnas, vykdydamas savo tarnybines pareigas, privalo nevartoti alkoholinių gėrimų, nebūti apsvaigęs nuo narkotinių, psichotropinių ar toksinių medžiagų; taip pat 15.1 punktą - elgtis pagal visuotinai priimtas elgesio normas, visada prisiminti, kad pagal tai sprendžiama apie visą aplinkos apsaugos sistemą ir pareigūnus; 15.3 punktą, kuris įpareigoja privatų gyvenimą tvarkyti taip, kad nenukentėtų tarnybos interesai ir pareigūno reputacija; vidaus tvarkos taisyklių, patvirtintų Departamento direktoriaus 2018 m. liepos 13 d. įsakymu Nr. ADI-70 „Dėl vidaus tvarkos taisyklių patvirtinimo“ 4 punktą, kuriame numatyta, kad „darbuotojams draudžiama darbo metu būti neblaiviems ar apsvaigusiams nuo narkotikų ar toksinių medžiagų. Be to, pareiškėjas, pažeidė pavyzdingumo bei padorumo principus. Darbo metu būdamas neblaivus prisidėjo prie negatyvaus visuomenės požiūrio į Departamento veiklą, kenkė jos reputacijai, autoritetui (esant pareiškėjui, kuris turi būti pavyzdžiu kitiems asmenims, darbe neblaiviam, ką tuomet galima manyti apie kitus Departamento darbuotojus). **Kaip yra pažymėjęs LVAT, darbo metu buvimas neblaivaus savaime laikytinas žala įstaigos reputacijai (LVAT administracinėje byloje A822-573/2009).** Todėl, toks valstybės tarnautojo elgesys pats savaime žemina ne tik įstaigos, kurioje jis dirba, bet ir valstybinės sistemos autoritetą, todėl pareiškėjo elgesys pagrįstai buvo įvertintas kaip šiurkštus pažeidimas. Taigi atsakovas, nustatęs Valstybės tarnybos 33 straipsnio 4 dalyje nustatytą atleidimo pagrindą, pagrįstai paskyrė pareiškėjui tarnybinę nuobaudą – atleidimą iš tarnybos. Byloje nėra duomenų, iš kurių būtų galima daryti išvadą, kad tokia nuobauda būtų aiškiai neteisinga, neprotinga ar neadekvati padarytam tarnybiniam pažeidimui.

19. **Pareiškėjo argumentai, kad jis nuoširdžiai gailisi, savo elgesį vertina kritiškai, bendravo tiriant tarnybinį nusižengimą, darbo metu tarnybinio automobilio nenaudojo, šaunamojo ginklo neturėjo, tarnybinės uniformos nedėvėjo, su pašaliniais asmenimis nebendravo, Departamento įvaizdžiui, jo autoritetui nepakenkė, vertintini kaip mėginimas išvengti atsakomybės.** Atkreiptinas dėmesys, kad apie tokį pareiškėjo elgesį buvo informuota visuomenė internetiniame puslapyje (*duomenys neskelbtini*). Todėl akivaizdu, kad visuomenė sužinojusi apie pareigūno galimai daromus neteisėtus veiksmus nusivilia aplinkos apsaugos autoritetu, pasitikėjimas Departamentu akivaizdžiai sumažintas, o įstaigos vardas pažemintas. Visuomenė mano, kad aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai tarnybos metu gali elgtis lengvabūdiškai, tai neabejotinai griauna visuomenės pasitikėjimą Aplinkos apsaugos sistema, joje dirbančiais pareigūnais, menkina šios sistemos ir joje sąžiningai tarnybą atliekančių pareigūnų ir kitų darbuotojų prestižą visuomenėje.

20. **Konstitucinis Teismas 2004 m. gruodžio 13 d. nutarime konstatavo, kad valstybės tarnautojai – ypatinga socialinė grupė, kurios specifika lemia valstybės tarnybos paskirtis ir visuomeninis reikšmingumas.** Įstatymų leidėjas turi teisę nustatyti tam tikrus reikalavimus, kuriais būtų ribojama tokia valstybės tarnautojų su valstybės tarnyba nesusijusi veikla – kitas

darbas (verslas), taip pat politinė, visuomeninė veikla, kuri galėtų sukelti viešųjų ir valstybės tarnautojų privačių interesų konfliktą, sudarytų prielaidas valstybės tarnybos teikiamas galimybes panaudoti ne viešajam interesui garantuoti, bet asmeniniais interesais, trukdytų valstybės tarnautojams atlikti tarnybos pareigas arba kenktų valstybės tarnybos arba atitinkamos valstybės ar savivaldybės institucijos autoritetui, jas diskredituotų.

21. **LVAT, nagrinėdamas administracines bylas dėl tarnybinių ginčų, yra konstatavęs, kad tarnybinės atsakomybės tikslas yra tiek tarnybos pažeidimų prevencija, tiek pažeidėjo nubaudimas už netinkamą tarnybos funkcijų atlikimą. Tarnybinė atsakomybė - sudėtinė Lietuvos valstybės tarnybos dalis, kuri tiesiogiai daro įtaką valstybės tarnybos žmogiškiems ištekliams, gerina jos įvaizdį visuomenėje bei didina žmonių pasitikėjimą ja, sudaro sąlygas išvengti klaidų ir sukurti profesionalią valstybės tarnybos aplinką. Valstybės tarnautojų tarnybiniai nusižengimai daro tiesioginę įtaką šių institucijų ir valstybės tarnybos sistemos tinkamam funkcionavimui.** Valstybė, kaip visos visuomenės organizacija, turi priedermę imtis įvairių teisėtų ir veiksmingų priemonių, užkertančių kelią valstybės tarnautojų (pareigūnų) pažeidimams bei mažinančių jų skaičių. Viena veiksmingiausių priemonių, užtikrinančių šių tikslų pasiekimą, yra atsakomybės neišvengiamumas. Tarnybinės nuobaudos skyrimas yra pirmiausia teisinės atsakomybės taikymas. **Teisinės atsakomybės neišvengiamumo principas reikalauja, kad negali būti išvengiama teisinės atsakomybės už padarytą pažeidimą.** Pagal Konstituciją įstatymų leidėjas turi pareigą valstybės tarnybos santykius reguliuoti, o valstybės tarnybos sistema turi veikti taip, kad ne tik būtų nustatyta atsakomybė už valstybės tarnyboje padarytus pažeidimus, bet ir **kad asmenys, padarę pažeidimus valstybės tarnyboje, būtų iš tikrųjų traukiami atsakomybėn** (*Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas, LVAT administracinėse bylose Nr. A<sup>520</sup>-2635-2012; Nr. A<sup>552</sup>-2748-2012, Nr. A<sup>520</sup>-971-2013*).

22. Pareiškėjo teigimu, jo tarnybinė veikla buvo vertinta tik gerai arba labai gerai, anksčiau jokių nuobaudų neturėjo, visas paskirtas užduotis atlikdavo gerai ir laiku, tarnyboje buvo iniciatyvus, todėl atleidimas iš tarnybos negali būti laikomas teisinga ir proporcinga nuobauda. Teismo vertinimu, nustačius, kad pareiškėjas darbo vietoje buvo neblavus, dėl to nušalintas nuo tarnybos, apie tai informuota visuomenė per masines informacijos priemones, neįtakoją padaryto nusižengimo ir nusižengimu padarytos žalos bei vertintini tik kaip pareiškėją charakterizuojanti medžiaga. **Pareiškėjo sunkinanti aplinkybė yra tai, jog padarytu nusižengimu pažeistas viešasis interesas.**

23. Pareiškėjo nurodytas argumentas, kad yra aktuali praktika Vilniaus miesto apylinkės teismo teisėjo M. S. atvejais, kuomet jis neblavus vairavo automobilį, teisėjui buvo skirtas griežtas papeikimas, o ne atleidimas, įtakos šiam ginčui neturi, nes kiekviena byla yra individuali.

24. **Pažymėtina, kad LVAT laikomasi pozicijos, jog vienas iš pagrindinių teisinės valstybės principų, be kita ko, taikomas ir įgyvendinant viešąjį administravimą** (Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – ir VAĮ) 3 str. 1 p.) – **įstatymo viršenybės principas** – *inter alia* reikalauja, jog administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais būtų pagrįsti įstatymais. VAĮ 8 straipsnio 1 dalyje detalizuojama, kad individualus administracinis aktas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis, o taikomos poveikio priemonės turi būti motyvuotos. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas savo jurisprudencijoje yra konstatavęs, kad VAĮ 8 straipsnio nuostatos reiškia, jog akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi, priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų reikalavimų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus. Pareiškėjas ginčijamą sprendimą gavo laiku, nes šį sprendimą apskundė nepasibaigus skundo padavimo terminui, t. y. pasinaudojo teise apskusti priimtą sprendimą (*LVAT administracinėje byloje Nr. A-3061-858/2015, Nr. eA-3706-756/2016*). Įvertinęs ginčijamo Įsakymo ir Išvados turinį, teismas laiko, kad ginčijamas Įsakymas atitinka VAĮ 8 straipsnio reikalavimus, nes pagrįstas objektyviais duomenimis ir teisės aktų normomis, taikomos priemonės

motyvuotos, sprendime nebuvo apsiribota vien tik nuorodomis į teisės aktų nuostatas, aiškiai išdėstytos faktinės aplinkybės, jos susietos su taikomomis teisės normomis.

25. Atsižvelgus į šias aplinkybes, ginčo klausimą reglamentuojančius teisės aktus, teismas daro išvadą, kad tarnybinis patikrinimas buvo atliktas laikantis Aprašo reikalavimų ir terminų Departamentas iš esmės teisingai taikė teisės normas, išsamiai išnagrinėjo faktines bylos aplinkybes, priėmė pagrįstą ir teisėtą 2020 m. spalio 30 d. įsakymą Nr. ADP1-593, todėl jis paliekamas nepakeistas, pareiškėjo reikalavimų tenkinti skunde išdėstytais argumentais nėra teisinio pagrindo, skundas atmetinas (Administracinių bylų teisenos įstatymo 88 str. 1 d. 1 p.).

26. Teismui konstatavus, kad ginčijamas įsakymas yra teisėtas ir pagrįstas, pareiškėjas negali būti gražintas į pareigas.

27. Proceso dalyviai procesiniuose dokumentuose išdėstė daugiau argumentų, tačiau, teismo vertinimu, jie nėra esminiai sprendžiant šią administracinę bylą ir niekaip nekeičia šiame sprendime padarytos išvados, todėl teismas jų nenagrinės. Šiame kontekste paminėtina, kad Europos Žmogaus Teisių Teismo (toliau – EŽTT) ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktikoje ne kartą pažymėta, jog teismo pareiga pagrįsti priimtą sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detaliai atsakyti į kiekvieną argumentą (*EŽTT 1994-04-19 sprendimas Van de Hurk prieš Olandiją; 1997-12-19 sprendimas Helle prieš Suomiją; 2011 m. lapkričio 14 d. LVAT administracinė byla Nr. A<sup>261</sup>-3555/2011*).

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 84–87 straipsniu, 88 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 132 straipsnio 1 dalimi, 133 straipsniu, teismas

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjo skundą atmesti.

Sprendimas per trisdešimt kalendorinių dienų nuo jo priėmimo apeliacine tvarka gali būti skundžiamas Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui, paduodant apeliacinį skundą per Vilniaus apygardos administracinį teismą.

Teisėjas

Henrikas Sadauskas